

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Sognekraft AS
Røysavegen 1
6893 VIK I SOGN

Vår dato: 19.12.2017
Vår ref.: 200803245-34
Arkiv: 312 / 071.1Z
Deres dato: 15.07.2016
Deres ref.:

Saksbehandler:
Laila Høivik
lph@nve.no

Sognekraft AS – Tillatelse til å flytte Nyasetdalen kraftstasjon – NVEs vedtak

NVE gir Sognekraft AS tillatelse iht. vannressursloven § 8 til å flytte den planlagte kraftstasjonen i Nyasetdalen til kote 443, da fordelene ved tiltaket vurderes som større enn ulempene for allmenne og private interesser. NVE gir ikke tillatelse til at inntaket plasseres på kote 795. De øvrige vilkårene gitt i konsesjon datert 15.03.2013 forblir uendret.

Bakgrunn

Sognekraft AS fikk tillatelse til å bygge Nyasetdalen kraftverk i NVEs vedtak datert 15.3.2013. Det ble søkt om utnyttelse av fallet mellom kote 770 og 470 i Nyasetelvi. Tillatelsen som ble gitt gjaldt et inntak lenger ned enn det omsøkte, mer spesifikt «slik at verken dam eller vannspeil berører botnen øverst i Nyasetdalen.» Tillatelsen gjaldt også kraftstasjon på om lag kote 470, tilpasset det kommende bekkeinntaket for Feios kraftverk i hoveddalføret.

Sognekraft AS søker i brev datert 15.07.2016 om å flytte det planlagte inntaket og kraftstasjonen. Sognekraft opplyser først om at kotene beskrevet i den opprinnelige søknaden var feil, slik at den korrekte høyden for inntaket i den opprinnelige søknaden er kote 800, ikke kote 770. De søker deretter om å flytte inntaket til kote 795. Sognekraft beskriver dette området som et søkk i terrenget, og foreslår å redusere damhøyden fra 4 til 3 meter for å gjøre det mindre dominerende. De beskriver området som åpent men med bjørkeskog på alle sider, og forventer at området vil være gjengrodd om noen år og lite synlig.

Sognekraft søker også om å flytte kraftstasjonen til kote 443, for å samordne med bekkeinntaket til Feios kraftverk som er vurdert til å kunne ligge på kote 440. Sognekraft mener at med vilkårene som er gitt i konsesjonen vil det være vanskelig eller umulig å realisere Nyasetdalen kraftverk.

Høring

NVE sendte søknaden på en begrenset høring 21.11.2016, til alle som hadde uttalt seg til konsesjonssøknaden.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

NVE mottok fire uttalelser til søknaden; fra Vik kommune, Fylkesmannen i Sogn og Fjordane, Sogn og Fjordane Turlag og SFE Nett.

Vik kommune uttaler i brev av 12.12.2016 at de ikke har merknader til planendringen.

SFE Nett skriver det samme, i brev av 19.01.2017.

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane skriver i brev av 04.01.2017:

«Fylkesmannen vurderer at endra plassering av inntaket for Nyasetdalen kraftverk frå kote 750 til kote 795 vil få negative konsekvensar for landskap og friluftsiinteresser. Etter vår vurdering vil konsekvensane verte tilnærma like store som for det konsesjonssøkte inntaket som vart avslått. Det vil i tillegg vere svært uheldig om ei slik etappevis oppdeling av ein søknad fører til at det vert gjeve konsesjon utan at alle konsekvensane ved utbygginga er vurderte på ein heilskapleg måte.

Utifrå dette rår vi frå planendringssøknaden om å endre plasseringa av inntaket. Når det gjeld planendringssøknaden om å plassere kraftstasjonen ved kote 430 i staden for kote 470, ser dette ut til å få små konsekvensar for allmenne interesser, og vi har ikkje vesentlege merknader til ei slik endring.»

Sogn og Fjordane Turlag skriver i brev av 05.01.2017:

«Vi aksepterer at kraftstasjonen vert flytta nedover frå kote 470 til kote 443. Ei slik flytting vil truleg ikkje føre til særleg auka ulemper for dei ålmenne interessene, og den vil vere ein ganske vesentleg fordel for utbyggaren.

Vi går sterkt mot flytting av inntaket opp til kote 795, og ber NVE halde fast på den konsesjonsgitte inntaksplasseringa på i overkant av kote 750. Med den nye kraftstasjonsplasseringa, og etter korrigeringa av kotene for inntaket, vil fallhøgda for kraftverket auke frå 300 m i den opphavelige konsesjonssøknaden til minimum 307 m. (Kanskje litt meir, avhengig av korleis «i overkant av kote 750» vert definert.) Dessutan vil middelvassføringa auke fordi nedslagsfeltet vert større med den konsesjonsgitte inntaksplasseringa. Det er all grunn til å tru at dette både for dei ålmenne interessene og for utbyggaren vert eit betre prosjekt enn det som vart konsesjonssøkt. (At prosjektet opphavelig vart konsesjonssøkt med 0 – null – i minstevassføring har vi då sett bort frå som heilt urealistisk, og utenkjeleg å få gjennomslag for.)»

Sognekraft har kommentert uttalelsene i brev av 19.01.2017, som følger:

«Fylkesmannen i Sogn og Fjordane si fråsegn

Når det gjeld verknader på landskap og friluftsliv meiner Sognekraft at det må skiljast mellom oppleving viss ein går nede i dalføret kontra det å gå langs Klukseggi. Viss ein går stien langs elva vil plasseringa på kote 795 vere vesentleg betre enn på kote 800, då kote 800 er eit markert skilje der terrenget lenger oppe flatar meir ut. Difor vil endringa med å gå ned i søkket like nedstraums gjere at intaket vil vere mindre dominerande når ein går langs elva. Når ein går langs Klukseggi vil ein sjå inntaksområdet i fugleperspektiv og lokale variasjoner i terrenget vert mindre synlege. Om få år vil heile inntaksområdet blir skjerma av bjørkeskog, sjå bildet som er lagt ved e-post saman med dette brevet.

At turen langs Klukseggi er hovudruta til Rambertinden vil Sognekraft på det sterkaste avvise. Denne ruta vert brukt lokalt av folk frå Feios men tyngda av turgåarar vel ruter som går fra dalføret søraust for Vik sentrum. Nyasetdalen er lite brukt som turområde, i Feios er det

Vidasethovden og Gullsetdalen som er mest brukt. Det er såleis uheldig at det vert skapt eit inntrykk av at Nyasetdalen har stor verdi som friluftsområde.

Sogn og Fjordane turlag si fråsegn:

Turlaget skriv at Sognekraft sine berekningar av produksjonen er feil. Dei siste berekningane våre visar at med eit inntak på kote 770 og stasjonen på kote 443 vert produksjonen 5,1 GWh. Ytterlegare heving av inntaket til kote 795 gjev ca 0,4 GWh ekstra, totalt 5,5 GWh.

Turlaget etterlyser nye korrigerte tal for utbyggingspris pr. kWh. Med den konsesjonsgjevne løysinga vert utbyggingsprisen 6,88 kr/kWh, då vert prosjektet skrinlagt. Den nye, omsøkte løysinga med inntak på kote 795 og stasjon på kote 443 gjev ein utbyggingspris på 5,48 kr/kWh. Med denne utbyggingskostnaden er det muleg at prosjektet kan realiserast.

Sognekraft har ingen ytterlegare kommentarar til turlaget si fråsegn.

Oppsummering:

Svært mange av dei småkraftverka som har fått konsesjon dei siste åra har ikkje blitt realiserte på grunn av for dårleg økonomi. For Nyasetdalen kraftverk vil ein kombinasjon av strenge vilkår saman med låge kraftprisar føre til at også dette kraftverket hamnar i same kategori. Når eit kraftverk med eit potensiale på 6,6 GWh får vilkår som reduserar det med 2,1 GWh (32 %) ble det vanskelig å realisere, sjølv med «normale» kraftprisar.

I NVE si grunngjeving og vurdering av konsesjonsspørsmålet står det at ulempene knytt til inntaket kan «avbøtes ved å legge inntaket noe lenger ned.» Videre står det at «dette området ligger mellom kote 770 og kote 720». Med korrekte innmålte kotehøgder vil dette sei mellom kote 800 og kote 750.

Sognekraft meiner at konsesjonen og vilkåra gjev opning for at inntaket kan plasserast mellom kote 800 og 750 og viss kraftverket skal la seg realisere ber vi om godkjenning for eit inntak på kote 795 og kraftstasjonen plassert på kote 443.»

NVEs vurdering

Sognekraft søker om to endringer av den gitte konsesjonen, som er uavhengige av hverandre, men som begge vil øke fallhøyden til kraftverket.

Kraftstasjonen

Flyttingen av kraftstasjonen nedstrøms til kote 443 vil koordinere utløpet av Nyasetdalen kraftverk med inntaket til Feios kraftverk.

NVE ser flytting av kraftstasjonen som uproblematisk, i likhet med høringspartene. Å koordinere utløpet av Nyasetdalen kraftverk med bekkeinntaket til Feios kraftverk har hele tiden ligget til grunn som tanken bak plasseringen, men den endelige plasseringen av bekkeinntaket til Feios kraftverk var ikke bestemt da den opprinnelige søknaden om Nyasetdalen ble behandlet. Bekkeinntaket var tiltenkt på omlag kote 470, men den eksakte høyden ble ikke fastsatt i konsesjonen.

NVE kan heller ikke se at flyttingen vil ha nevneverdige negative konsekvenser. Som Sognekraft påpeker i søknaden er det pålagt en minstevannføring på 50 l/s nedstrøms bekkeinntaket til Feios.

Kravet til minstevannføring mellom inntak og utløp av Nyasetdalen kraftverk ble satt til 100 l/s. Dersom både bekeinntaket til Feios kraftverk og utløpet til Nyasetdalen kraftverk nå flyttes til kote 443 vil strekningen mellom kote 470 og 443 i praksis få høyere minstevannføring, fra 50 l/s til 100 l/s.

Inntaket

Sognekraft søker også om å flytte inntaket til Nyasetdalen kraftverk.

I den opprinnelige søknaden fra 2010 søkte Sognekraft om et inntak på kote 770. (Dette er nå korrigert til å være kote 800 etter ny gps-måling, men når vi nå refererer til den opprinnelige søknaden og konsesjonen vil vi bruke de opprinnelige kotene for å unngå forvirring.) Under befaringen ble det diskutert å trekke inntaket nedstrøms, ned mot kote 720, for å unngå det åpne landskapsrommet øverst i Nyasetdalen.

I konsesjonen som ble gitt i 2013 ble det spesifisert i post 4 at NVE ga konsesjon på følgende forutsetninger: inntaket skulle være «i overkant av kote 720» og slik at «verken dam eller vannspeil berører botnen øverst i Nyasetdalen». Selv om konsesjonen åpner for en viss frihet i plassering av inntaket, var det ikke ment slik at inntaket fritt kan plasseres mellom kote 770 og 720.

Etter NVEs mening oppfyller ikke planendringssøknaden kravet om å unngå botnen øverst i Nyasetdalen. Kravet ble satt slik fordi fjellområdet rundt har stor landskapsverdi, og er tett knyttet til Fresvikbreen og verdensarvområdet. Fram til nå har Feiosdalen ikke vært berørt av vannkraftutbygging. Fra Klukseggi er det fritt innsyn ned i Nyasetdalen, et område som per nå er lite preget av tekniske inngrep. Et synlig inntak med opptil 20 m lang dam vil endre dette, selv om det gradvis vokser til bjørkeskog. Som søker selv sier og som bildet med planendringssøknaden viser, fremstår området som relativt åpent med godt innsyn.

Regjeringen har utviklet INON - «Inngrepsfrie naturområder i Norge» - som et selvstendig kriterium i arealforvaltningen, men det skal gjøres en vurdering av hvordan tiltak vil påvirke «*store sammenhengende naturområder med urørt preg*»¹, heretter kalt *store urørte naturområder* eller *urørt natur*. INON-soner vil fortsatt være nyttige for å tallfeste og lokalisere inngrep i områder med urørt natur, men i tillegg skal verdien av områder med urørt preg vurderes uavhengig av INON-kategori.

Etter NVEs mening er fjellområdene rundt Nyasetdalen et typisk eksempel på et slikt sammenhengende område med urørt preg, selv om det ikke nødvendigvis er så stor avstand i luftlinje til tekniske inngrep. Vi går ikke inn i en videre diskusjon om konsekvensene av inntaksplasseringen for friluftsliv, landskap og inngrepsfrie områder, da vi mener at dette ble dekket da konsesjonen ble gitt.

Økonomi

Sognekraft mener at vilkårene for konsesjonen er strenge, og at prosjektet ikke vil kunne realiseres under disse vilkårene og med lave kraftpriser.

Det er satt vilkår for Nyasetdalen kraftverk for å ivareta almenne interesser. At enkelte kraftverk ikke vurderes som lønnsomme pga endringer i kraftpris gir ikke grunnlag for å endre vilkårene.

Konklusjon

NVE gir med dette Sognekraft AS tillatelse iht. vannressursloven § 8 til å flytte kraftstasjonen til kote 443, da fordelene ved tiltaket vurderes som større enn ulempene for allmenne og private

¹ Brev fra OED til NVE 11.5.2015 Inngrepsfrie naturområder (INON) – avvikling som verktøy i arealpolitikken.

interesser. NVE gir ikke tillatelse til at inntaket plasseres på kote 795. De øvrige vilkårene gitt i konsesjon datert 15.03.2013 forblir uendret.

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem, jf. fvl. kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg: Konsesjon for bygging av Nyasetdalen kraftverk

Kopi til:

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane v/Eyvin Sølsnes
SFE NETT AS v/Kristen Skrivarvik
Sogn og Fjordane Turlag
Vik kommune